

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi

Developing Scale Of University Students Entrepreneurship

Ercan YILMAZ*
Ali Murat SÜNBUİL**

ÖZET

Gönümüzde bireylerin, girişimcilikleri büyük önem kazanmıştır. Girişimcilik; emek, teknoloji, sermaye ve doğal kaynaklar olarak sayılan üretim faktörlerini bir araya getirerek mal veya hizmet üretme eylemlerini kapsar. Girişimci ise; mal ve hizmet üretmek amacıyla, pazardaki fırsatları değerlendiren, sermaye, doğal kaynaklar ve emek gibi üretim faktörlerini bir araya getirerek riski üstlenen kişidir. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin girişimciliklerini ölçebilecek güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu Selçuk Üniversitesinin farklı bölümlerinde okuyan 474 öğrenci oluşturmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliğine ilişkin bulgular faktör analizi yöntemi ile sağlanmıştır. Temel bileşenler analizlerine dayalı olarak ölçeğin maddelerinin tek bir faktörde (boyutta) toplandığı görülmüştür. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin bulgular Cronbach alfa (1ç tutarlılık) ile sağlanmıştır. Bulgular ölçeğin iç tutarlılığına ilişkin güvenilirlik katsayısının yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Ölçek toplam puanlarında, öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre manidar farklar bulunamamıştır.

Anahtar Kelime: Girişimcilik, öğrenci, üniversite
Çalışmanın Türü: Araştırma

ABSTRACT

Introduction: Entrepreneur in English is a term applied to the type of personality who is willing to take upon herself or himself a new venture or enterprise and accepts full responsibility for the outcome. Entrepreneurship is often difficult and tricky, resulting in many new ventures failing. The word entrepreneur is often synonymous with founder. Most commonly, the term entrepreneur applies to someone who creates value by offering a product or service, by carving out a niche in the market that may not exist currently. Entrepreneurs tend to identify a market opportunity and exploit it by organizing their resources effectively to accomplish an outcome that changes existing interactions within a given sector. Entrepreneurship of the individuals have come into prominence today. Entrepreneurship includes production of good and services through bringing together the production factors such as labor, technology, capital, and natural resources. Entrepreneur is the one who seizes the opportunities and takes risks by bringing the production factors such as capital, natural resources and labor together to produce goods and services. Entrepreneurship is enunciatively of defending ourselves, having self confidence, expressing our feelings honestly and comfortably, and taking advantage of our own rights in a manner free of unnecessary anxiety by protecting equality in human relations. Recent years have witnessed a well-documented surge in entrepreneurship as a research theme. There is also wide acceptance of the legitimization of entrepreneurship as an area of academic and research inquiry, on one hand, claims that research in entrepreneurship is fun and fascinating because of the richness of entrepreneurship that spans many disciplinary areas, theoretical perspectives and methodologies. It is, on the other hand, frustrating, as there is a lack of common understanding about entrepreneurship. As a result, although the field has been studied extensively and empirically, entrepreneurship research has been criticized because there is little consensus about the definitions of entrepreneurship and entrepreneurs. Universities need to provide a conducive learning and creative entrepreneurial environment in order to 'see' entrepreneurially-inclined individuals, since the environment can support entrepreneurial activity. In brief, in order to encourage and nurture entrepreneurially-inclined students, students need to be continuously exposed to entrepreneurial competencies and skills to recognize untapped business opportunities.

Aims: The purpose of the study is to develop a valid and reliable instrument about entrepreneurship of university students.

Methods: A self-administered survey method through questionnaires was employed to collect

Data. This study was conducted with 474 students from various departments of Selçuk University who were chosen by stratified sampling. Of the 474 subjects, 119 were males while 355 were females. The questionnaires were distributed to groups of students using a

random sample of classes during the normal lecture sessions. The instrument development studies were composed of the preparation of the items, having expert views about the items for the scope validity, pilot study, the analysis of construct validity and reliability. Descriptive analysis, factor analysis, Cronbach Alpha, Correlation techniques, and independent sample t-test were used to test the research aims. A questionnaire of 43 items for measuring university students' entrepreneurship was prepared using a Likert five- point scale. After all the questionnaires were collected, they were coded for data entry into SPSS 16.0. Prior to entering the data, all the questionnaires returned by the respondents were strictly checked and filtered.

Findings: The validity of content-scope was examined to determine the validity of scale and the number of items was reduced to 36 items. The validity structure of the scale was examined with factor analysis. Factor analysis is a generic name

* Dr., Selçuk Üniversitesi

** Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi

assigned to a group of multivariate statistical methods, the main purpose of which is to reduce the large number of underlying variables into a smaller or manageable set of factors. It is often used for investigating construct validity. Generally, there are several steps involved in factor analysis. The first step is assessing factorability of the data. To do this, two main criteria are used: i) Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) value with more than 0.5 or greater should be considered satisfactory to perform the factor analysis; and ii) if Bartlett's test of sphericity (BTS) is significant, the factor analysis can be performed. The second step is the extraction of factors. To decide the number of factors to be retained, a scree plot is used while rotation is used to ensure meaningful factors. On the research, the results of KMO analysis and that of Bartlett's test were found as 0,79 and 3482,21 respectively. Both the test results were found significant at the level of importance $p=0,01$ the data were factor analyzed, using Principal Component Analysis with Varimax Rotation. The factor analysis of the questionnaire responses resulted in 36 items (loading values greater than .40) which loaded on one factor. Correlation technique has been used to explain the relationship between boldness and entrepreneurship levels of the students. The validity coefficient between Entrepreneurship Scale and Rathus Assertiveness Inventory for Adolescents developed by Acar is 0.33. Internal consistency application was carried out to determine the validity of the scale. Total item- point correlation was determined between 0,40-0,66 and were found significant at the level of importance $p=0,01$ Cronbach Alpha coefficient was of found to be $\alpha=0,90$. The results of the study suggested a significant relationship between assertiveness and entrepreneurship levels of the students. Assertiveness levels of the students significantly predict their entrepreneurship levels. Besides, it hasn't been found a significant relation between entrepreneurship and gender whereas it has been found relation between assertiveness.

Conclusion: These results suggest that the 36-item scale for university students is a reliable and valid measure tapping a single underlying component. We advocate further research to find out the validity of the scale among individuals from different socioeconomic and education settings. Finally, as this study examines university students' towards entrepreneurship, it may provide useful practical information to university policy. Makers in making more informed decisions on entrepreneurship programmes in order to increase students' participation in business in the future. The education stakeholders such as government and universities will also have a better understanding of the factors that influence students' entrepreneurial qualifications. The outcomes from this research are expected to have policy implications for the future development of entrepreneurship programmes for young people, especially students at universities.

Keywords: Entrepreneurship, student, university

The Type of Research: Research

GİRİŞ

Girişimciler bir ülkenin gelişme ve kalkınma gücünün dinamosu işlevini üstlenen kişilerdir. Girişimci kavramı değişik mesleklere göre de farklı biçimde tanımlanmaktadır. Mesela ekonomistlere göre; üretim unsurlarını bir araya getiren kaynakları etkin kullanmak suretiyle üretim yapıp neticesinde para kazanan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bir sanayici bir iş adamı için girişimci; gözü kara bir yatırımcı, hırslı ve ihtiraslı bir rakip, bir müşteri veya bir müttefik olarak ifade edilmektedir. Bir ticaret erbabı için ise; yatırım yapıp, risk alan, rekabet ederek para kazanan kişi olarak adlandırılmaktadır. Bir psikolog için ise; bir şey elde etmek, bir şeye ulaşmak, bir şeyi denemek, diğerlerinin elindeki otoriteyi paylaşmak isteyen yüksek motivasyonlu insanlar girişimcidir (Hisrich ve Peters, 1988).

Girişimcilik kavramına ilişkin en sık rastlanan tanımlar şunlardır:

-Girişimcilik; "değer yaratmak için, kar amacı güden yeni bir işletme kurma veya büyütme ve yeni bir mal veya hizmet yaratma sürecidir." (Bird, 1989).

-Girişimcilik; "bir fırsat algılama ve o fırsatı ele geçirmek için bir organizasyon yaratma faaliyetidir." (Mueller and Thomas, 2000).

-Girişimcilik; fırsat elde etmek için alternatif üretim süreçlerini inceleme ve onların optimizasyonunu sağlama faaliyetidir." (Lounsbury, 1998).

-Girişimcilik; birey ve toplum için değer yaratan, ekonomik fırsatlara cevap veren veya ekonomik fırsatlar yaratan bireyler tarafından ortaya konulan, getirdiği yeniliklerle ekonomik sistemde değişikliklere neden olan bir süreçtir. (Muzyka, Koning and Churchill, 1994).

-Girişimcilik; yenilik yaratarak, yaratıcı yetenekler kullanarak veya herhangi başka bir şekilde, yeni; ürün, hizmet, kaynak, teknoloji ve piyasalar bularak, değer yaratmaktır (Bird, 1989. Bu) özellikler birlikte değerlendirildiğinde girişimci tanımı yapılırken hemen hepsinde yenilik ve değişim, esneklik, dinamiklik, risk alma, yaratıcılık ve gelişim odaklı olma gibi faktörlerin etkili olduğu görülecektir (Korkmaz, 2000). Girişimci her şeyden önce normal bir insandır. Bu sebeple girişimciler yaşadıkları sosyo-ekonomik ortamın ürünüdürler, fakat girişimciyi diğer insanlardan ayıran bir takım özellikler de bulunmaktadır.

Girişimcilerle ilgili yapılan bir dizi araştırmalarda hep başarılı girişimcilerin bazı ortak özellikleri olabileceği vurgulanmaya çalışılmıştır. Gerçekten iş hayatında diğerlerine göre kısa sürede büyük başarılar elde eden girişimcilere rastlanılmaktadır. Ancak gerek çalışma alanları gerek yaptıkları işler açısından

başarılı girişimcilerin çok farklı özelliklerinin olduğu da görülmektedir. Bununla beraber başarılı diyebileceğimiz girişimcilerde ortak olarak risk alabilme sorumluluk üstlenme, dinamik bir kişilik, yeniliğe, değişime ve dönüşüme açık bir yapı, ihtiraslı ve büyük olma tutkusu, nihayet başarıya odaklanma gibi özellikler sayılabilir. Bu niteliklere sahip olmayan insanların girişimci olarak başarılı olmaları mümkün değildir (Oktay, 1996).

Ayrıca Oktay (1996) girişimcilikle ilgili şu özelliklere dikkat çekmektedir.

- İş fırsatlarını görüp değerlendirme yeteneği,
- Kaynakları bir fayda yaratmak üzere bir araya getirme özelliği,
- Başarıyı sağlayacak uygun faaliyetleri başlatabilme cesareti,
- İnsanlarla etkili iletişim kurup onları başarıya odaklama dirayeti.

Girişimci, bazen yanlış ifade edildiği gibi parası olan kişi olmadığı gibi, “girişimci olunmaz girişimci doğulur” sözü de yanlıştır. Girişimci paranın varlığından ziyade, geniş bir anlayış ve algılayış gücünü birleştirip bir fayda yaratan kişidir. Zira bazı zihinsel yetenekler eğitimle veya parayla satın alınmayacak özelliklerdir. Örneğin başarıma arzusu, kendine güven, iş kurmaya hevesli olmak, başarısızlığa rağmen vazgeçmemek, risk almak, yaratıcılık, değişimi fırsat olarak görmek, insanları çalışmaya ikna etmek, hoşgörülü ve toleranslı olmak, vb özellikler (Lambing ve Charles, 2000). Benzer şekilde Erdoğan’a göre (2000) girişimcilik ekonomik güdülerden çok, psikolojik olarak başarıma ihtiyacından daha fazla etkilenmektedir. Girişimci bireyleri diğer bireylerden ayırmada ve başarılı girişimcileri ortaya çıkarmada, bireysel farklılıklar üzerinde durulmalı, bireyin önceki iş deneyimi, başarı ihtiyacı, üstün sosyal beceriler ve kişisel kararlılık gibi bireysel faktörlere odaklanılmalıdır (Çavuş ve Akgemici, 2008).

Girişimcilikte başarı ile girişimcilerin kişisel özellikleri arasında yakın ilişki bulunduğu da bilinen bir gerçektir. Başarılı girişimcilerin kişisel özellikleri de şu şekilde ifade edilebilir.

- Yaratıcı düşünme becerisi
- Yüksek düzeyde çalışma arzusu
- Cesaret, tutku ve kararlık
- İnsanlarla üst düzeyde ilişki kurabilme becerisi,
- Kendisini yazılı ve sözlü ifade edebilme becerisi,
- İşini sevmesi ve iş motivasyonu,
- Zengin bir bilinç altı ve hayal kurma gücü,
- Ekip ve takım çalışmasına yatkınlık,
- Kişisel vizyonu ve misyonunun olması,
- Değişime, dönüşüme açık ve istekli olması,
- Esnek toleranslı davranabilme gücü,
- Samimi, güvenilir, sempatik ve esprili kişilik,
- İnsanları inandırma ve ikna kabiliyetinin yüksek olması,
- Yönetim becerisi ve liderlik yeteneği,
- İş bitirme azmi ve heyecanı,
- İleri görüşlülük ve fırsatları yakalama alışkanlığı (Hisrich and Peters, 1973).

Bu çalışmada üniversite öğrencileri için geliştirilen girişimcilik ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliğini test etmek amaçlanmıştır. Bu düşünceden hareketle 36 maddeden oluşan Likert tipi bu ölçeğin Selçuk Üniversitesi Eğitim ve Mesleki Eğitim Fakültesi öğrencilerinin girişimcilikleri cinsiyet değişkeni açısından analizleri gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeğini geliştirmektir. Çalışmanın araştırma grubunu, Selçuk Üniversitesi, Eğitim ve Mesleki Eğitim Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Bu amaçla, adı geçen fakültelerde okuyan 474 öğrenci araştırma grubuna atanmıştır. Araştırma grupları oluşturulurken, fakültedeki tüm bölümleri temsilen rasgele yöntemle öğrenciler seçilmiştir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin 355’i kız, 119’u ise erkektir.

Veri Toplama Araçları:

Girişimcilik Ölçeği: Bu ölçek öğrencilerin girişimci özelliklerini saptamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin maddelerini hazırlanmadan önce üniversite lisans düzeyinde toplam 90 öğrenciye girişimcilik konusunda kompozisyon yazdırılmıştır. Öğrencilerin yazdıkları pasajlarda görüş, fikir, duygu ve düşünceler cümleler haline getirilmiştir. Bu ifadelerin dışında araştırmacılar tarafında girişimcilik konusundaki literatür taranmış ve toplam 43 maddelik bir ölçek hazırlanmıştır. Bu ölçeğin ön denemesi yapılmadan önce uzman görüşlerine başvurulmuş ve onların görüşleri ışığında ölçekteki cümleler tekrar düzenlenmiş ve madde sayısı 36 maddeye indirilmiştir. Likert tipinde bir forma dönüştürülen bu cümleler “Çok sık” (5)’den “Hiçbir zaman” (1)’e uzanan 5’li aralıklı ölçek formunda düzenlenmiştir. Deneme uygulaması sonrası elde edilen veriler üzerinde Cronbach Alfa güvenilirlik analizleri ile faktör analizi (geçerlik analizi) gerçekleştirilmiştir. Temel Bileşenler Analizi ile gerçekleştirilen faktör analizi sonucu tüm maddelerin tek boyutta toplandığı görülmüştür. Güvenirlik analizleri sonucu ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,90 bulunmuştur.

Rathus Atılganlık Envanteri : Girişimcilik ölçeğinin ölçüt geçerliğini test etmek amacıyla Rathus Atılganlık Envanteri kullanılmıştır. Kişiler arası ilişkilerde atılganlığın ölçülmesi amacıyla Rathus (1973) tarafından geliştirilen ve Voltan (1980) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Rathus Atılganlık Envanteri” 30 maddeden oluşmaktadır. olumlu ve olumsuz ifadeler bulunmaktadır. Ölçekteki olumlu ifadeler: 3, 6, 7, 8, 10, 18, 20, 21, 22, 25, 27, 28, 29. maddelerdir. Olumsuz ifadeler: 1, 2, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 23, 24, 26, 30. maddelerdir. Ölçeğin güvenilirliği, test tekrar yöntemi ile .78, iki yarı yöntemi ile de .77, bulunmuştur. Acar ise Türkçe’ye çevirisinde ise test tekrarı yöntemi ile .92, testin yarıya bölünmesi yöntemi ile de .77 güvenilirliğini bulmuştur

Ver Analiz Teknikleri: Bu çalışmanın ölçek geliştirme boyutunda madde ortalaması, madde standart sapması, madde-test korelasyonu, faktör analizi, Spearman Brown Korelasyon ve Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları, araştırma boyutunda ise aritmetik ortalama, standart sapma ve bağımsız t testi tekniklerinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 16.0 programı kullanılmıştır. Öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin değerlendirilmesi için aşağıdaki kriter geliştirilmiştir.

Girişimcilik puanlarının değerlendirilmesinde aşağıdaki kriterler temele alınmıştır.

36-64	Çok düşük girişimcilik
65-92	Düşük girişimcilik
93-123	Orta düzeyde girişimcilik
124-151	Yüksek girişimcilik
152-180	Çok yüksek girişimcilik

BULGULAR

Bu bölümde “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeğinin” maddelerine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, madde toplam korelasyonları ve faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ölçekten elde edilen puanların ortalama ve standart sapmaları cinsiyet faktörüne göre karşılaştırılmıştır.

1.Geçerliğe İlişkin Bulgular

Bir ölçme aracının ya da ölçeğin geçerliliği, ölçmek istediği değişkeni ne derece ölçtüğüne ilişkindir. Geçerlilik testinin, güvenilirlik testinde olduğu gibi dayandığı bir sayı yoktur. Bu nedenle, geçerlilik testi daha çok kuramsal analizlerle yapılmaktadır (Reuterberg and Gustafsson, 1992). Bu kuramsal analizlerden biri kavramsal geçerlilik (yapı/model geçerliliği) testi olarak adlandırılmakta ve bir değişkeni ölçmek üzere geliştirilen soruların, o değişkeni ölçüp ölçmediğinin ya da o değişkenle ne derece ilişkili olduklarının kuramsal analizini öngörmektedir. Bir ölçeğin yapı geçerliliğinin sınanmasında en sık kullanılan yöntemlerden biri faktör analizidir (Bacon, Sauer and Young, 1995).

Girişimcilik ölçeğindeki 36 maddenin herbiri kendi aralarında ve ölçek toplam puanları ile tutarlı bir sonuç ortaya koyması nedeniyle tüm maddelere faktör analizi yapılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin ve Barlet testi ile analiz edilmiştir. Temel Bileşenler analizinde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,79 bulunmuştur. Bu sonucun literatür ve uzman görüşlerine göre yeterli

olduğu söylenebilir (Murphy and Davidshofer, 1991). Barlett testi sonucu 3482,21 ($p < 0,01$). Bu sonuç faktör analizinin değişkenler için uygun olduğunu ortaya koymaktadır (Aiken, 1996).

Yapı geçerliliği için faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin ve Barlett testlerinin olumlu sonuçlar vermesi nedeniyle, ölçeğin temel faktörlerini ve boyutlarını ortaya koymak amacıyla Compenant ve Varimax faktör Analizleri uygulanmıştır. Literatürde faktör örüntüsünün oluşturulmasında 0,30 ile 0,40 arasında değişen faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak alınabileceği belirtilmektedir (Neale ve Liebert, 1980). Ortaya çıkan faktör yüklerinin hepsi 0,40'ın üzerinde ve tek faktörde-boyutta toplanmaktadır. Ölçeğin bu tek faktör tarafından açıklanan toplam varyans %47,3'tür.

Ölçeğe uygulanan varimax rotasyon sonucunda ortaya çıkan faktör yükleri, madde ortalama ve standart sapmaları madde-test korelasyon katsayıları, faktör analizi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Girişimcilik ölçeğinin geçerliği aynı zamanda bir ölçüt geçerliği ile sınanmıştır. Bu geçerlik türünde ölçüt olarak Rathus (1973) tarafından geliştirilen ve Voltan (1980) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Rathus Atılganlık Envanteri" kullanılmıştır. Bu ölçek girişimcilik ölçeği ile aynı öğrenci grubuna uygulanmış ve Spearman Brown -rho- (Sıra Farkları Korelasyon) Katsayısına bakılmıştır. İstatistiksel analizler sonucu 0,33 düzeyinde bir rho katsayısı hesaplanmıştır. Bu bulgu 0,01 manidarlık düzeyinde anlamlı ilişkiyi göstermektedir. 'Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği' ölçülen özellikler açısından 'Rathus Atılganlık Envanteri' ile tutarlı ölçümler ortaya koymaktadır.

Tablo 1. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeğinin Madde ve faktör Analizi Sonuçları

MADDELER	A.Ortalama	S.Sapma	Madde-Test Kor.	Faktör Yüğü
Madde 1.	4,443	0,708	0,454	0,493
Madde 2	4,485	0,710	0,459	0,499
Madde 3	3,916	0,978	0,417	0,446
Madde 4	3,593	1,004	0,414	0,441
Madde 5	3,882	0,850	0,497	0,531
Madde 6	3,996	0,786	0,556	0,588
Madde 7	4,127	0,885	0,519	0,551
Madde 8	4,044	0,927	0,570	0,598
Madde 9	4,082	0,884	0,544	0,576
Madde 10	3,762	1,026	0,509	0,537
Madde 11	3,857	0,938	0,570	0,604
Madde 12	3,975	0,915	0,579	0,609
Madde 13	3,895	0,914	0,505	0,535
Madde 14	4,295	0,734	0,478	0,511
Madde 15	3,770	0,956	0,531	0,552
Madde 16	4,141	0,827	0,566	0,604
Madde 17	4,101	0,827	0,650	0,682
Madde 18	3,975	0,886	0,567	0,596
Madde 19	3,970	0,860	0,645	0,676
Madde 20	3,717	0,997	0,404	0,428
Madde 21	4,228	0,793	0,467	0,499
Madde 22	3,992	0,783	0,606	0,640
Madde 23	3,690	0,994	0,452	0,480
Madde 24	3,371	1,033	0,476	0,503
Madde 25	3,700	0,988	0,489	0,509
Madde 26	4,015	0,811	0,606	0,642
Madde 27	4,084	0,792	0,596	0,640
Madde 28	4,089	0,722	0,563	0,609
Madde 29	4,065	0,811	0,636	0,675
Madde 30	4,276	0,841	0,579	0,620

Madde 31	4,004	0,908	0,622	0,661
Madde 32	4,177	0,852	0,473	0,512
Madde 33	4,015	0,991	0,640	0,674
Madde 34	4,099	0,853	0,661	0,700
Madde 35	3,951	0,855	0,612	0,648
Madde 36	4,101	0,864	0,646	0,689

2. Güvenirlğe İlişkin Bulgular

Bir ölçüm aracının güvenilirliği çeşitli yöntemlerle hesaplanmakla birlikte, içlerinde en yaygın olanı içsel tutarlılık (internal consistency) yöntemidir. Çalışmamızda bu yöntemde hesaplanan Cronbach alpha güvenilirlik ölçütü kullanılmıştır. Cronbach alpha değeri, 0 ile 1 arasında değişen bir katsayıdır ve bu sayı 1'e yaklaştıkça ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu düşünülmektedir. Üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeğinin güvenilirlik katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır.

Faktör analizinden sonra her bir madde için madde-test korelasyonları hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyon katsayıları 0,40 ile 0,66 arasında değişmektedir (Bkz. Tablo I). Bu bulgular ölçeğin ve kapsamındaki her bir maddenin ölçeğin ölçmeyi amaçladığı özelliklerle aynı yönde ve tutarlı bir dağılıma sahip olduğunu göstermektedir.

3. Üniversite Öğrencilerinin Genel ve Cinsiyetlerine Göre Girişimcilik Düzeyleri

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerin Girişimcilik Düzeyleri

	-n-	A.Ortalama	S.Sapma
GİRİŞİMCİLİK	474	143,88	18,124

Tablo 1'de öğrencilerin girişimcilik puan dağılımları görülmüştür. Öğrencilerin girişimcilik puan ortalamaları 143,88'dir. Bu değer 124-151 puan aralığında olduğu için öğrencilerin girişimcilik puan ortalamalarının yüksek girişimcilik aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Erkek ve Bayan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Karşılaştırılması

Cinsiyet	-n-	A.Ort	S.Sapma	-t-	P
Bayan	355	144,27	18,665	,991	0,420
Erkek	119	142,72	16,424		

Tablo 2'ye göre üniversite öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasında bağımsız t testi tekniği kullanılmıştır. Kız öğrencilerin girişimcilik puanlarına bakıldığında ortalaması 144,27; erkek öğrencilerin ki ise 142,72'dir. Grupların puan farklarından elde edilen t değeri anlamlı bulunamamıştır. Öğrencilerin girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

TARTIŞMA

Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeğinin güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğunu, bulgulara dayalı olarak söylemek mümkündür. Elde edilen bulgular ölçeğin geçerliğiyle ilgili de kanıtlar sunmaktadır. Girişimcilik ölçeğine ait 36 maddenin hepsinin 0,40 üzerinde bir faktör yükü elde etmiş olmaları aracın yapı geçerliğiyle ilgili bir kanıt olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan, bu kanıtta bu çalışmanın bir sınırlılığı olarak, sadece bu araştırmadan elde edilen sonuçlara vurgu yapılarak ulaşılmaktadır. Bu nedenle, ileride yapılacak araştırmaların bu ölçeğin bir dış ölçüte göre geçerliği çalışmasını da kapsamı bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin, farklı fakülte ve bölümlerde ölçekten elde edilen puanları öğrencilerin girişimci performanslarıyla karşılaştırılabilir. Ölçeğin madde-toplam katsayıları ve güvenilirlik katsayısının yüksekliği büyük ölçüde aracın iç tutarlılığının göstergesidir.

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda kız ve erkek üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır. Kişisel bir özellik olan atılganlık ve girişimcilikle ilgili araştırmaların bazılarında cinsiyete göre anlamlı farklılıklar bulunamamış (Aytar ve incoğu, 1997), birkaç çalışmada ise erkeklerin kızlara kıyasla daha atılgan ve girişimci davranışlar sergilediği görülmüştür

(Arı, 1989). Goffe ve Scase (1992) 'ye göre toplumlarda cinsiyete göre sosyal sorumluluklardaki farklılıklar insanların hayatlarının başlangıcından sonuna kadar süren bir unsurdur. Cinsiyet rolleri tanım olarak toplumdaki topluma, tarih içinde değişse de, hiç değişmeyen yönü cinsiyet temelindeki, kadının erkeğe göre ikincil sırada olduğu anlayışının yaygınlığıdır. Geleneksel olarak belirlenmiş cinsiyet rollerinin benimsenmesi, kadınların erkeklere bağımlılıklarının ölçüsünü ifade etmektedir. Böylece bağımlılıkları nedeniyle pek çok kadının sosyal konumu erkekler tarafından belirlenmektedir. İki cinsiyetin girişimciliklerinde ortaya çıkan fark kızların erkeklere kıyasla daha baskıcı, boyun eğici ve elindeki ile yetinmeye gerektiren bir tarzda eğitilmelerine bağlanabilir (Arı, 1989). Hızla değişen toplumsal yapılar kızların erkekler gibi toplum hayatında yerini alması, eğitim ve öğretimden kızların eşit olarak faydalanması ve örneklem grubundaki bireylerin eşit eğitim ortamlarında bulunması cinsiyet açısından anlamlı bir farkın ortaya çıkmasına engel olmuştur.

Ülkemiz dünyada girişimcilik potansiyeli ve eğilimi yüksek ülkeler arasında çok büyük bir imkana sahip bulunmaktadır. Bu potansiyellerin geliştirilmesi büyük ölçüde eğitim sistemimizin niteliğine bağlıdır. Eğitim sistemlerinin en önemli unsuru olan üniversite öğrencilerinin girişimci ve atılgan potansiyellere sahip olması oldukça önemlidir. Önemli bir model olarak girişimci ve atılgan bir öğrenci profili, yenilikçi bir toplum açısından büyük önem arz etmektedir. Bu açıdan üniversitelerde girişimcilik konusunda hizmet içi eğitim, seminer ve konferansların düzenlenmesi ve öğretim uygulamalarının yenilikçiliği destekleyen bir anlayışla düzenlenmesi faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Acar-Voltan, N. (1980). Rathus atılganlık envanteri'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Psikoloji Dergisi*, 10: 23-25.
- Arı, R. (1989). Üniversite öğrencilerinin baskın ben durumları ile bazı özlük niteliklerinin ben durumlarına, atılganlık ve uyum düzeylerine etkisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, B. (1991). Cinsiyet ve cinsiyet rolleri açısından atılganlık seviyesinin incelenmesi. *M. Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 3: 25-36.
- Bird, Barbara J. (1989) *Entrepreneurial behavior*. Illinois: Foresman and Company,
- Chell, Elizabeth; Haworth, J. and Brearley, S. (1991). *The entrepreneurial personality*, New York: Routledge.
- Çavuş, M.F. ve Akgemici, T. (2008). İşletmelerde personel güçlendirmenin örgütsel yaratıcılık ve yenilikçiliğe etkisi: İmalat sanayinde bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 299-231.
- Erdoğan N. (2000). Otobiyografilerin analizi yoluyla girişimci işadamlarının kariyer gelişimi hakkında bir araştırma. *8. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*, s.95-108.
- Goffe, R. ve Scase, R. (1992). *Kadınlar iş başında*. İstanbul: Eti kitapları.
- Hirsch, R. D. and Peters, M. P. (1998). *Entrepreneurship*. New York: Irwin Mc Graw Hill.
- İnceoğlu, D ve Aytar, G. (1987). Bir grup ergende atılgan davranış düzeyi araştırması. *Psikoloji Dergisi*, 6 (21): 23-24.
- Kaya, Z. (2001). Meslek lisesi öğrencilerinin atılganlık ve sürekli kaygı düzeylerinin karşılaştırılması üzerine bir araştırma. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İzmir: D.E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları
- Korkmaz, S. (2000). Girişimcilik ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *H.Ü.İ.İ.B.F. Dergisi*, 18, 163-169.
- Oktay, A. (1996). *İşletme bilimine giriş*. Trabzon: Derya Kitabevi
- Kimble, C. E., Marsh, N. B. and A. C. Kıska. (1984). Sex, age and cultural differences in self-reported assertiveness. *Psychological Reports*, 55, 419-422.
- Lambing, Peggy ve Charles R. (2000). *Entrepreneurship*, Second Edition, New York: Prentice Hall
- Lazarus, A. A. (1973). Assertive training: A brief note. *Behavior Theory*, 4, 697-699.
- Lounsbury, M. (1998). Collective entrepreneurship; the mobilization of college and university recycling coordinators, *Journal of Organizational Change Management*, 11, (1) 51-60.

Littunen, H. (2000). Entrepreneurship and the characteristics of the entrepreneurial personality. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 6, (6) 295-309.

Mueller, S. and Thomas, A.S. (2000). Culture and entrepreneurial potential: a nine country study of locus control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16, 52-62.

Muzyka, D. Koning, A. and Churchill, N. (1995). On Organization and adaptation: building the entrepreneurial corporation. *European Management Journal*, 13, (4) 352-365.

Pardeck, J. T., Anderson, C., E. A. Gianino, B. Miller, M. S. Mothershead, and S. A. Smith. (1991). Assertiveness of social work students. *Psychological Reports*. 69, 589-590.

Philiph A. Wickham, *Strategic entrepreneurship*, U.K.: Prentice Hall Inc., 2001, s.6.

Ratus, S. A. (1973). A 30-item schedule for assessing assertive behavior. *Behavior Therapy*, 1973, 4, 398-406.

Stephen L. Mueller and Anisya S. Thomas. (2000). Culture and entrepreneurial potential: a nine country study of locus control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16, 59

Uğur, G. (1996). Üniversite öğrencilerinde atılganlık ile beden algısı ilişkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İzmir: E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü

EK 1. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği

	MADDELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Çok sık
1.	İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
2.	Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	()	()	()	()	()
3.	İstedğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	()	()	()	()	()
4.	İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	()	()	()	()	()
5.	Kendi işimi kurabilirim.	()	()	()	()	()
6.	İşten zorunlu olarak ayrılırsam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	()	()	()	()	()
7.	Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim .	()	()	()	()	()
8.	Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	()	()	()	()	()
9.	Denemediklerimi denemekten çekinmem.	()	()	()	()	()
10.	Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	()	()	()	()	()
11.	Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.	()	()	()	()	()
12.	Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	()	()	()	()	()
13.	Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	()	()	()	()	()
14.	Hayatımı dış etkenlere bırakmam	()	()	()	()	()
15.	Kararlarım ile hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	()	()	()	()	()
16.	Risk almaktan çekinmem	()	()	()	()	()
17.	Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	()	()	()	()	()
18.	Yeni bir şeyleri denememe imkan veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	()	()	()	()	()
19.	Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	()	()	()	()	()
20.	Yeni bir perspektiften bakmama imkan sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	()	()	()	()	()
21.	Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	()	()	()	()	()
22.	Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldıracabiliriz.	()	()	()	()	()
23.	Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	()	()	()	()	()
24.	Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.	()	()	()	()	()
25.	Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	()	()	()	()	()

26.	Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	()	()	()	()	()
27.	Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	()	()	()	()	()
28.	Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	()	()	()	()	()
29.	Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	()	()	()	()	()
30.	İşimde ve çalışmalarımdaya ortaya çıkan değişimlere açıgımdır.	()	()	()	()	()
31.	İşimi severek ve azimle yaparım.	()	()	()	()	()
32.	İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	()	()	()	()	()
33.	İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	()	()	()	()	()
34.	Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
35.	İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	()	()	()	()	()
36.	Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	()	()	()	()	()